

“UITEINDELIJK BESLIST HET MEISJE ALTIJD ZELF”

In de nieuwe reeks van **Babyboom**, die vanaf deze week loopt op VTM, maken we onder anderen kennis met Elien, zeventien en zwanger. En de kans is groot dat de 18-jarige Stephanie Planckaert terwijl je dit leest al bevallen is van een broertje of zusje voor de tweejarige Iluna. “De integratie van Stephanie’s zwangerschap in De Planckaerts heeft de problematiek van tienerzwangerschappen bespreekbaar gemaakt en zelfs taboedoorbrekend gewerkt.”

Twee jaar geleden was Vlaanderen even te klein toen bleek dat de dochter van Eddy Planckaert op 16-jarige leeftijd zwanger was. Ook uit het verhaal van tienermoeder Elien, te volgen in *Babyboom*, blijkt dat tienerzwangerschap nog een gevoelig thema is. Nochtans zijn Stephanie en Elien geen alleenstaande gevallen (zie *kaderstuk*). Sara Plessers is verbonden aan het Centrum voor Relatievorming en Zwangerschapsproblemen (CRZ). “Uit gesprekken met jongeren en uit signalen die ik in het onderwijs opvang, merk ik dat er vooral in het technisch en beroepsonderwijs een taboe rust op abortus,” vertelt ze. “Je zou verwachten dat over abortus, na alle werk dat hierrond de voorbije jaren is geleverd, meer openheid zou zijn. Maar blijkbaar is

dat *not done*. Als een meisje voor abortus kiest, stuit dat bij medeleerlingen vaak op negatieve reacties of tegenstand. Wij leggen er veel nadruk op dat meisjes die ongewenst zwanger worden voor zichzelf goed moeten afwegen welke keuze het beste bij hen past. Op een ongeplande zwangerschap hoeft niet per se een abortus te volgen, maar het is ook niet altijd evident om het kind te houden. Elke persoon, context en situatie is anders. Er is ook nog de mogelijkheid van adoptie, maar vaak komt dat pas ter sprake bij meisjes die al te lang zwanger zijn om nog te kunnen kiezen voor een abortus.” **Hoe komen zwangere tieners bij jullie terecht?**

Sara Plessers: “Wie ongepland zwanger is, of daar vragen over heeft, kan elke avond tussen 18 en 22u bellen naar onze luistertelefoon: 078 15 30 45. Daar zitten geschoolde vrijwilligers die door ons worden opgeleid. Jongeren hebben vooral vragen over het falen of het verkeerd gebruik van voorbehoedsmiddelen. Meestal bellen tieners uit onzekerheid over een mogelijke zwangerschap. Natuurlijk bellen ook ouders van meisjes die zwanger zijn of van de aanstaande vader, vaak met vragen over praktische steun.” **Hoe helpen jullie de zwangere meisjes de juiste beslissing te nemen over het al dan niet verderzetten van de zwangerschap?**

Sara Plessers: “We luisteren vooral naar hen en proberen heel open te zijn. We vinden het belangrijk te weten waar hun voorkeur naartoe gaat in hun beslissing. We leggen ook uit wat de voordelen van de andere mogelijkheden zijn, maar uiteindelijk beslist het meisje altijd zelf. Als meisjes beslissen hun zwangerschap uit te dragen, raden hen ook steeds aan contact op te nemen met een gynaecoloog, wat niet altijd voor de hand ligt voor een tiener. Het is belangrijk dat een zwangerschap op een medische manier wordt gevolgd, en dat ze desnoods eerst naar de huisarts gaat. We vinden het ook raadzaam dat ze een steunfiguur vinden die hen op psycho-sociaal vlak tijdens hun zwangerschap begeleidt. Dat kan een zelfstandige vroedvrouw zijn of iemand van Kind & Gezin.” **In hoeverre wordt rekening gehouden met de mening van de tienvader?**

Sara Plessers: “In de mate van het mogelijke gebeurt dat. Maar dat hangt ook af van welke plaats het zwangere meisje hem in haar leven wil geven. Vaak kiest ze ervoor om het beslissingsproces toch zelf door te maken. Dit betekent niet dat de meningen van haar partner of haar familie geen invloed hebben op haar. Eigenlijk is een ‘eigen’ beslissing een illusie. Wie ongepland zwanger wordt, zal zich altijd laten beïnvloeden door anderen, zelfs zonder dat te weten. In een eerste moment is er paniek bij beiden. Het

Tienerzwangerschappen: de cijfers

- Bijna 4% van alle vrouwen die zwanger worden, zijn tieners. 2,5% van alle bevallingen gebeuren bij tieners en 14% van alle vrouwen die voor abortus kiezen zijn jonger dan 20.
- In 2005 werden ongeveer 5200 meisjes tussen 10 en 19 jaar oud zwanger. 100 van hen waren jonger dan 15 jaar.
- Iets minder dan de helft van de zwangere tienermeisjes kiest voor abortus. Bij de meisjes onder de 15 kiest de meerderheid hiervoor. Bij de meisjes boven de 15 koos 45% in 2005 voor abortus.
- In Vlaanderen werd in 2005 ongeveer 12% van de tienermoeders voor de tweede of derde keer moeder.
- Slechts 32% van de tieners die zwanger werden was jonger dan 18 jaar in 2005.

vraagt tijd en soms begeleiding om het gesprek terug op te starten. Soms is dat zelfs onmogelijk. Het is goed dat beiden een steunfiguur hebben, iemand uit hun familie of op school bij het onderwijzend personeel of het centrum voor leerlingenbegeleiding. Ook voor de aanstaande vader is het een ingrijpende gebeurtenis in zijn leven en ook hij heeft tijd nodig om dat te verwerken.”

Beschouwen sommige zwangere tieners de jonge tienermoeder Stephanie Planckaert als een rolmodel?

Sara Plessers: “Sommigen nemen wel een voorbeeld aan haar en putten veel kracht uit haar zelfverzekerde houding. Maar veel tieners realiseren zich ook dat niet iedereen in dezelfde clan-situatie als bij de Planckaerts terecht komt. Voor Stephanie was het een comfortabel gegeven om in een warm en zorgzaam nest een kind op de wereld te zetten. Dat is voor veel meisjes niet zo. De integratie van haar zwangerschap in de docusoap heeft de problematiek van tienerzwangerschappen bespreekbaar gemaakt en zelfs taboedoorbrekend gewerkt.”

Nuttige websites: www.crz.be en

www.tienermoeders.be

Tekst: Steve Stevens

Foto's: RV

**DE PLANCKAERTS •
zondag • VTM 20.45
BABYBOOM •
donderdag • VTM 21.15**